

298

c:\data\news\rabies.doc
26

Rabies Outbreaks Reported in News Media of Nepal 2000 (2056/57)

NHRC Library
Accession No. 34
Call No.

Compiled by :

Dr. Durga Datt Joshi
Mr. Mahendra Maharjan
Ms. Minu Sharma

National Zoonoses and Food Hygiene Research Centre,
Tahachal, Kathmandu, Nepal.

2001
(2057)

कुकुरको टोकाई सम्बन्धि पत्र-पत्रिकाहरुमा प्रकाशित

समाचारहरुको संकलन पुस्तिका - २०५६।२०५७

**Book on News Collections of Dogbite Cases from Published
News Papers 2000**

प्रस्तावना

नेशनल जुनोसिस एण्ड फुड हाईजिन रिसर्च सेन्टरले यसको स्थापना कालदेखि नै जनावरहरुबाट मानिसमा सर्ने रोगहरु (जुनोटिक रोगहरु) को विषयमा अनुसन्धतात्मक कार्यक्रमहरु तथा यसबारे जनचेतना जगाउने क्रियाकलापहरु गर्दै आइरहेको छ । यस्ता रोगहरुको सम्बन्धमा देशका सम्बन्धित निकायहरुले कसरी लिइरहेका छन् ? सञ्चार माध्यमहरुले के कति महत्वका साथ जनताहरु समक्ष ल्याइरहेका छन् भन्ने कुराको स्पष्ट मूल्याङ्कनको लागि दैनिक रुपमा प्रकाशित हुने मुख्य पत्रिकाहरु संकलन गरी जुनोटिक रोगहरुसंग सम्बन्धित लेख, रचनाहरु तथा समाचारहरुलाई समावेश गरेर यी सानो पुस्तिका तयार गरिएको छ । यस रिसर्च सेन्टरले दैनिक रुपमा संकलन गर्ने राष्ट्रिय पत्रिकाहरुमा, गोरखापत्र, राइजिङ्ग नेपाल, कान्तिपुर तथा काठमाण्डौं पोष्ट पर्दछ । यसको अलावा अन्य साप्ताहिक एवं मासिक पत्रिकाहरु मुख्य तथा चारवटा देशका महत्वपूर्ण जुनोटिक रोगहरु पर्दछ, जापनिज इन्सेफलाइटिस, कालाज्वर, रेविज र स्नेक बाइट ।

यस संकलित पुस्तिकामा कुकुरसंग सम्बन्धित रोचक लेख रचनाहरुको साथसाथै कुकुर, स्याल, विराला तथा रेविज रोग लागेका घरपालुवा जनावरहरुको टोकाईबाट देशका कुनै पनि ठाउँमा भएका घटनाहरु जुन दैनिक समाचार पत्रहरुमा प्रकाशित भएका छन्, त्यसलाई समावेश गरिएको छ । यसमा २०५६।२०५७ अर्थात् २००० मा प्रकाशित पत्रपत्रिकाहरुबाट रेविज रोग संग सम्बन्धित समाचारहरु समावेश गरिएको छ ।

कुकुरलाई नेपालमा दैवि वाहनको रुपमा धार्मीक महत्व दिइरहेका छन् भने काठमाडौं लगायत देशका विभिन्न स्थानहरुमा मानिसहरुको कुकुर पाल्ने रहर पनि बढ्दै गइरहेको छ । एकातिर मानिसहरुले घरको सुरक्षाको दृष्टिकोणबाट यात शौखको हिसाबबाट कुकुर पाल्दै आइरहेको छ भने अर्कोतिर फोहोरको उचित व्यवस्था गर्न नसक्नुको कारणबाट भुस्याहा कुकुरहरुको संख्यामा पनि वृद्धि हुदै आइरहेको छ । काठमाडौं लगायत देशका अधिकांश जनताहरुमा कुकुरलाई एण्टी रेविज सुई दिनु पर्ने लगायत रेविज रोग सम्बन्धि जनचेतनाको अभाव खत्की रहेको छ। जसको फलस्वरुप गाऊँ घरका अशिक्षित मान्छेहरु तथा शहरका शिक्षित मानिसहरु पनि रेविजको कारण अकाल मृत्यूका शिकार भइ रहेका छन् ।

आशा छ यस संकलित पुस्तिका कुकुर तथा रेविज रोग सम्बन्धि काम गर्ने विशेषज्ञहरुको लागि आवश्यक पुस्तिका सिद्ध हुने छ भने देशमा रेविज रोग नियन्त्रण सम्बन्धि काम गर्ने स्वास्थ्य कार्यकर्ताहरुको लागी रेविज रोगको कारण हुने मृत्यूदर घटाउन सहायक सिद्ध हुने छ । यसको अलावा सम्बन्धित निकायहरुले सत्य र तथ्य घटनाहरुलाई नियमित रुपमा सञ्चार माध्यमहरुलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने तथा संचार माध्यमहरुले पनि सत्य र तथ्य समाचारहरुलाई जनतासमक्ष प्रकाशित गरिदिनु पर्ने आवश्यकता बोध गराउन मद्दत पु-याउने छ ।

अन्तमा यस पत्रपत्रिकाहरुबाट संकलित कुकुरको टोकाई सम्बन्धि पुस्तिका तयार पार्न सहयोग गर्नु हुने जुनोसिस रिसर्च सेन्टरमा कार्यरत सम्पूर्ण स्टाफहरु खास गरेर श्री स्वयंम प्रकाश भण्डारी, धरा जोशी र मीना दाहालहरुमा धन्यवाद गर्दछु ।

डा. दुर्गादत्त जोशी
निर्देशक

नेशनल जुनोसिस एण्ड फुड हाईजिन रिसर्च सेन्टर
ताहाचल काठमाडौं

Preface
 NHRC Library
 Accession No. 31
 Call No.

National Zoonoses and Food Hygiene Research Centre is dedicated conducting research and public health related awareness activities on zoonotic diseases since its establishment. This small compilation is prepared collecting news, articles related to zoonotic diseases published in National daily Newspapers which helps to analyse clearly the information dissemination system regarding the zoonotic diseases in the country. This research centre collects mainly four National daily Newspapers, Gorkhaptra, Rising Nepal, Kantipur and Kathmandu post. Besides these other weekly and monthly Newspapers are also collecting regularly. This centre collects the information related to Japanese Encephalitis, Kala-azar, Rabies and Snakebite, four main zoonotic diseases of country.

This compilation includes interesting articles related to dog and information related to dog, Jackal, cat and rabid domestic animal bite cases published in National daily Newspapers during the year 2000.

People worship dogs in Nepal as they are the vehicle of God and Goddesses hence it is religiously important pet animal. The interest of keeping pet dogs is increasing day by day in every places of country including Kathmandu. In one way people are keeping dogs for protection of house as well as for their entertainment while in another way the street dog population is increasing due to unmanaged garbage. The lack of awareness on rabies disease and anti-rabies vaccination of dogs, illiterate population of rural villages including literate population of capital are in high risk of morbidity and mortality due to rabies.

It is hoped that this compilation will definitely be an important reference material for dog or rabies specialists and planning officers of the country. Besides this it also emphasizes for authority peoples to disseminate the truth information regularly for News media and also must prioritize the publication of truth information regarding zoonotic diseases by News media to disseminate the public.

Last but not the least I am very much thankful to all the staffs mainly Mr. Swoyam Prakash Bhandari, Ms. Dhara Joshi and Ms. Meena Dahal of NZFHRC for their innumerable helps during this compilation of dogbite cases.

Dr. D.D. Joshi
 Director
 National Zoonoses and Food Hygiene Research Centre
 Tahachal, Kathmandu, Nepal.

Rabies Outbreak Cases - 2000

पे. नं.	शिर्षक	रिपोर्ट गरेको स्थान	मिति	स्रोत
१	रौतहटमा बहुलाह कुकुरको विगविगि	रौतहट	२०५६।१०।१८	कान्तिपुर
	रेविजको प्रकोपबाट एको मृत्यू	जाजरकोट	२०५६।१।२४	कान्तिपुर
	रेविज रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	स्याञ्जा	२०५६।१।१२	कान्तिपुर
	जाजरकोटमा पशु रेविज नियन्त्रण भएन	जाजरकोट	२०५६।२।२७	कान्तिपुर
२	बौलाह कुकुर बढे भ्याक्सीन छैन	सिन्धुलीमादी	२०५६।१०।२	गोरखापत्र
	Hospital lacks antirabies	Sindhumadi	11 Jan., 2000	Kathmandu Post
	बौलाहा कुकुरको विगविगी	सिन्धुलीमादी	२०५७।१।२७	कान्तिपुर
३	Dogs could play a vital role in crime control	Kathmandu	30 April, 2000	Kathmandu Post
	Rabies havoc	Jumla	1 Feb., 2000	Rising Nepal
	जुम्लामा रेविज भ्याक्सीनको अभाव	जुम्ला	२०५६।३।१२	गोरखापत्र
४	Dogs's liver for breakfast	Bardiya	28 April, 2000	Rising Nepal
	रेविज निको निको हुने अन्ध विश्वासमा कुकुरको कलेजो खाइयो	वर्दिया	२०५७।१।१६	कान्तिपुर
५	यी वच्चाको जीवन रेविजबाट सुरक्षित छ त ?	सिराहा	२०५७।१।१२	कान्तिपुर
६	भुस्याहा कुकुरको विगविगीले रेविज रोगको प्रकोप बढ्यो	गाइघाट	२०५७।२।१०	गोरखापत्र
७	Three die of Rabies	Salyan	29 Aug., 2000	Rising Nepal
	बहुला कुकुरले १० जनालाई टोक्यो	धनगढी	२०५७।५।२	कान्तिपुर
	Rabies claims 3	Salyan	29 Aug., 2000	Kathmandu Post

पे. नं.	शिर्षक	रिपोर्ट गरेको स्थान	मिति	स्रोत
	बहुलाह कुकुरको टोकाइवाट दुईको मृत्यु, आठ घाइते	सल्यान	२०५७।५।१०	कान्तिपुर
	बहुलाह कुकुरको टोकाइवाट मृत्यु	सल्यान	२०५७।५।१३	गोरखापत्र
८	उपत्यकामा भुस्याहा कुकुरको विविगी	काठमाडौं	२०५६।१०।२३	गोरखापत्र
९	रेविजका विरामीलाई सरुवा रोग, अस्पतालमा शैचा छैन ।	काठमाडौं	२०५६।१२।५	कान्तिपुर
१०	पशुलाई मारेर रेविज नियन्त्रण गर्ने उपायलाई भ्रुताको संख्या	काठमाडौं	२०५७।४।१	कान्तिपुर
११	Animal rights save street dogs	Madrid	31 Aug., 2000	Kathmandu Post
१२	This launch "Dog - Love" tours	Bangkok	4 June., 2000	Kathmandu Post
	देशमा भएका कुकुरलाई रक्तदान गर्न आह्वान	बैकक	२०५७।१।२१	कान्तिपुर
१३	कुकुर डुङ्गा दौडमा		२०५६।११।१८	कान्तिपुर
	Cheyenne, a staffordshire terrier is kept behind	France	4 June., 2000	Kathmandu Post
१४	भैसिको दुध खाने पचासी जनालाई रेविज	अमरगढी	२०५७।६।१७	कान्तिपुर
१५	डडेल्धुरा रेविज मुक्त	काठमाडौं	२०५७।६।१९	गोरखापत्र
	News on contraction of rabies refuted	Kathmandu	4 Oct., 2000	Rising Nepal
	Rabies report refuted	Kathmandu	4 Oct., 2000	Kathmandu Post
१६	निश्चित मृत्यु हुने रोग रेविज		२०५७।७।९	कान्तिपुर
१७	रेविज बारे ध्यानाकर्षण	काठमाडौं	२०५७।७।१५	कान्तिपुर
	Four die of rabies	Jajarkot	6 Nov., 2000	Kathmandu Post
१८	एसियामा रेविजको आतंक	काठमाडौं	२०५८।८।३०	कान्तिपुर

Rabies :

The rabies virus is a bullet-shaped RNA virus belonging to the genus *Lysavirus*, family *Rhabdoviridae*. The classic rabies viruses are divided into the "street viruses" and the "fixed viruses." streetvirus refers to virus that has been recently isolated from animals and has not undergone modification in the laboratory. Fixed virus, by contrast, refers to strains adapted to the laboratory animals by serial intracerebral passages; they have a short incubation period, of only 4 to 6 days and do not invade the salivary glands. the WHO Expert Committee on Rabies has pointed out that, under certain conditions, the fixed virus can be pathogenic for man and animals. There are two epidemiological rabies cycles distinguished in between urban and wild in Nepal. Most human cases recorded in cities of Nepal are due to bites of rabid dogs. The following data are taken only from published news media and not from the actual national total recorded cases in different hospitals.

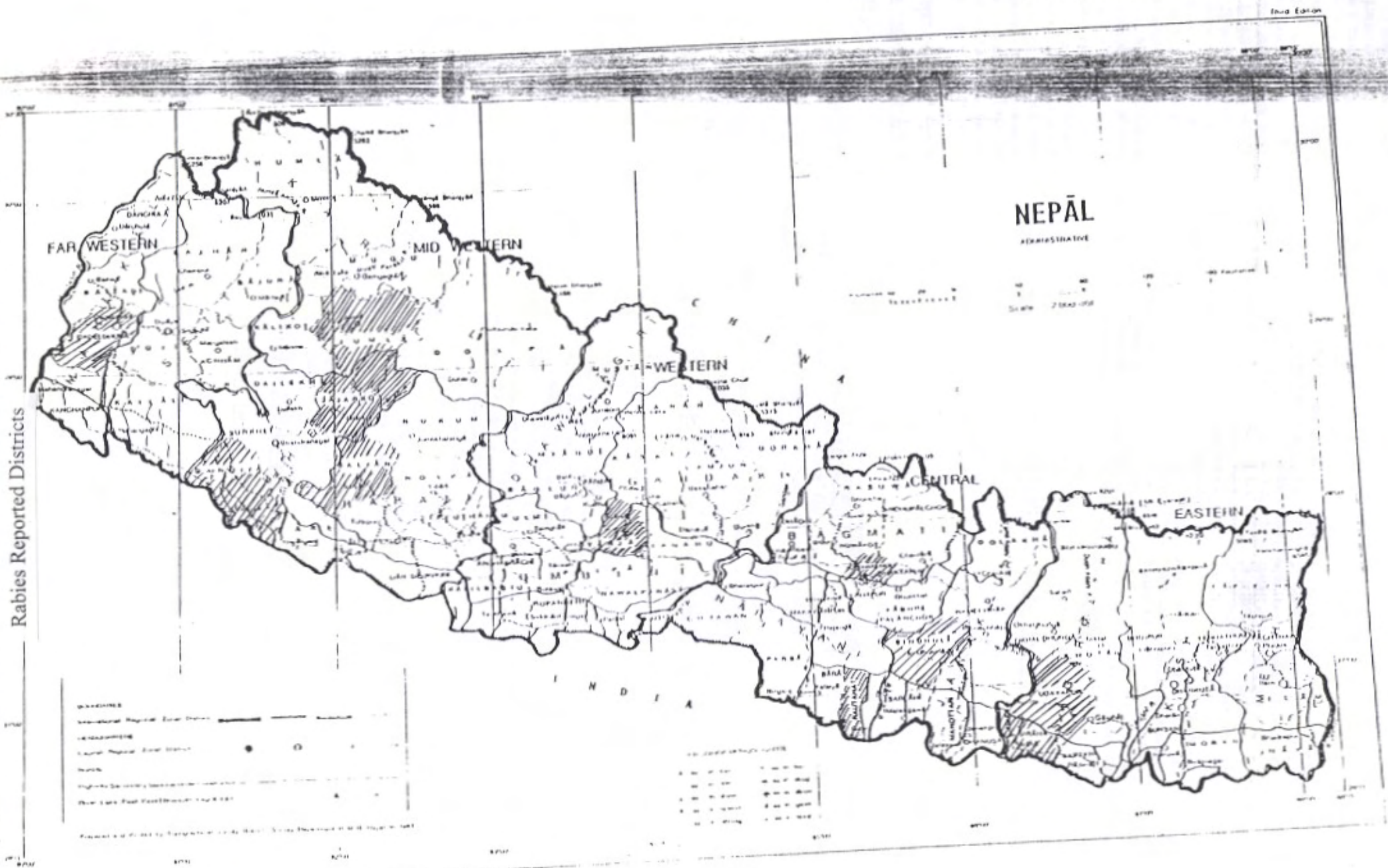
Morbidity and Mortality records of Human Rabies in Nepal Published in Different News Papers During 2000.

District	Total dog bite cases	Post-exposure treated cases	%	Death	%
Jajarkot	7	2	29	5	71
Sindhulimadi	29	29	100	0	0
Jumla	50	50	100	0	0
Bardia	2	2	100	0	0
Siraha	1	1	100	0	0
Salyan	10	27	70	3	30
Dhangadi	10	10	100	0	
Dhadeldhura	85	85	100	0	0
Total	194	186	96	8	4

Sources: All daily publication issues of *Gorkhapatra*, *Rising Nepal*, *Kantipur*, *Kathmandu Post* during 1999.

Rabies Outbreak Reported Cases - 2000

VDC/Municipality	District	Zone	Development Region
Garuda VDC			
Dhamara VDC			
Shantapur VDC	Rautahat	Narayani	Central Dev. Reg.
Dumariya VDC			
Chandranigahapur VDC			
Judivela VDC			
Danda gaun	Jajarkot	Rapti	Mid West. Dev. Reg.
Chiuri/Lahan/Mulipokhara		Koshi	East. Dev. Reg.
Benibajar	Syangja	Gandaki	West. Dev. Reg.
Kamalamai Mun.	Sindhuli	Janakpur	Central. Dev. Reg
Kathmandu Mun.	Kathmadu	Bagmati	Central Dev. Reg
Kartikswami			
Taulihawa	Jumla	Karnali	Mid. West. Dev. Reg.
Bhimpur VDC	Bardiya	Bheri	Mid. West. Dev. Reg.
Lalpur VDC	Siraha	Sagarmatha	East. Dev. Reg.
Triyuga VDC	Udayapur	Sagarmatha	East. Dev. Reg.
Rampur VDC	Salyan	Rapti	Mid. Dev. Dev. Region
Kathmandu Mun	Kathmandu	Bagmati	Central Dev. Reg.
Jogbudha VDC	Dadheldhura	Mahakali	Far West. Dev. Region
Chauhani VDC	Doti	Seti	Far West. Dev. Region

गोरखापत्र

२ माघ २०५६

बौलाहा कुकर बढे, भ्याक्सिन छैन

सिन्धुली समाचारवाता

सिन्धुलीमाढी, माघ १ गते। सिन्धुली जिल्ला अस्पतालमा उपचारको लागि दैनिक बौलाहा कुकरले टोकेका विरामीहरू आउने क्रम बढ्दोरूपमा रहेको तर एन्टी रेबिज भ्याक्सिनको अभावले उपचार गर्न समस्या उत्पन्न भएको कुरा सोही अस्पतालबाट थाहाभएको छ।

उक्त अस्पतालका अनुसार, बौलाहा कुकरले टोकेर नियमित भ्याक्सिन लगाइरहेका २१ जना रहेका छन् भने दैनिक उपचारको लागि आउने विरामीको संख्या बढ्दो रहेको छ तर अस्पतालमा यतिखेर २१ जना विरामीहरूलाई मात्र पूरा मात्रामा औषधि दिनसक्ने स्थिति रहेको छ।

रेबिज रोगविरुद्धको उक्त भ्याक्सिन एकजना विरामीलाई मात्र पुऱ्याउन पाँच भाइल लगाउनुपर्ने तर बाहिरी औषधि पसलमा किन्दा प्रति भाइल पाँचसय रूपैयाँ पर्ने कुरा अस्पतालका अहेब गुजेश्वरी श्रेष्ठ बताउनुहुन्छ।

यसैबीच कमलामाई नगरपालिकाले बौलाहा कुकर आतङ्क नियन्त्रण गर्न हिजोदेखि यहाँ भूम्याहा कुकर मार्ने अभियान शुरू गरेको छ।

Kathmandu post

11 Jan 2000

Hospital lacks anti-rabies vaccine

2000-1-11 K. P.

By a Post Reporter

SINDHULIMADHI, Jan 10 - The District Hospital is crowded with people bitten by mad dogs, but there is shortage of anti-rabies vaccine in the hospital.

Assistant Health Worker of the hospital Gunjeswor Lal Shrestha said 35 patients are regularly receiving vaccines while more patients continue to arrive in the hospital. However, there is medicine enough only for 31 patients.

The vaccine is received free of cost in the hospital. Some people who can afford are receiving vaccines after buying it from medical shops. It costs 500 rupees per vial and one patient needs 5 vials to complete the course. However, many people cannot afford to buy the costly vaccine.

The hospital has said it has written to the Ministry of Health to send the vaccine, but the vaccine has not been received yet.

कान्तिपुर

२६ जन २०२०

बौलाहा कुकुरको

विगविगी

सिन्धुलीमाढी, २६ पुस (कास)- सिन्धुलीमाढीमा बौलाहा कुकुरको टोकाइबाट पीडित विरामीहरूको जिल्ला अस्पतालमा घुइँचो लागेको छ। तर अस्पतालमा एन्टी रेबिज भ्याक्सिनको अभावका कारण समस्या उत्पन्न भएको छ।

जिल्ला अस्पतालका अहेब गुजेश्वरलाल श्रेष्ठका अनुसार यतिखेर अस्पतालमा बौलाहा कुकुरले टोकेर नियमित भ्याक्सिन लगाइरहेका ३१ जना विरामीहरू छन् भने विरामीहरू थापिने क्रम जारी रहेको छ। अस्पतालमा यतिखेर २१ जनालाई मात्र पूरा मात्रा पुग्ने औषधि रहेको जनाइएको छ। अस्पतालमा नि:शुल्क पाइने एन्टी रेबिज भ्याक्सिनको अभावका बेला खर्चे गर्न सक्ने विरामीहरूले औषधि पसलमा किनेर लगाउन सकेका छन्। न्यून आय हुने सर्वसाधारणका लागि उक्त भ्याक्सिन निकै महँगो पर्छ। अहेब श्रेष्ठका अनुसार उक्त भ्याक्सिनको प्रति भाइल ५ सय रूपैयाँ पर्छ र १ जना विरामीलाई मात्र पुऱ्याउन ५ भाइल लगाउनुपर्छ। जिल्ला अस्पतालले एन्टी रेबिज भ्याक्सिनका लागि स्वास्थ्य मन्त्रालयमा लेखी पठाएको तर हालसम्म औषधि प्राप्त नभएको जानकारी छ। सर्वसाधारण विरामीहरू मन्त्रालयले तुरुन्तै औषधि पठाइदिन भनेर अनुरोध गरेका छन्।

Rising Nepal

1 Feb 2000

Kathmandu Post
30 April 2000

Dogs could play vital role in crime control

BY A STAFF REPORTER

Kathmandu, April 29:

Mount Everest Kennel Club (MEKC) recently conducted a ten-day training programme for the Kennel Club owners and dog keepers. The training was participated in by over 20 Kennel Club operators and about a dozen dog owners. Dogs can be of great assistance to the elderly and the disabled, Australian trainer Stephen Austin said. Austin who also heads the dog security sector for the forthcoming Australian Olympic said that dogs could play an important role in crime control.

Nepalese dog owners, however, have not been able avail of their pets to the desired level. "Our initiatives during the last two years have been instrumental in proper domestication of dogs," Club President Suresh Shah said.

MEKC has been working in collaboration with the Kathmandu Metropolitan City authority to control the street dogs as well as to manage dog keeping efficiently. The Club that has provided basic obedience training to about 500 dogs during the last two years plans to conduct the training programme annually. The Club presently claims of 12,000 dogs as its members.

Rabies-havoc

Jumla, (RSS):

Rabid dogs are reported causing havoc at Karnikswani and Tahum VDCs in Jumla district.

About fifty people are said to have been bitten by mad dogs thus far, but there are neither anti-rabies vaccine nor doctor at the district hospital, according to the district health office.

The unit concerned should act to save lives before the situation may go out of hand, says the local people.

गौरवपत्र

२०५६ माघ १८ गते

जुम्लामा रेविज भ्याक्सिनको अभाव

जुम्ला, माघ १७ गते । जुम्ला जिल्लाको कर्तिकस्वामी र तलिउमका गाविसका करिब ५० जनालाई बौलाहा कुकुरले टाँकेको छ ।

जुम्ला जिल्ला अस्पतालमा हाले डाक्टर र रेविज भ्याक्सिन पनि नभएको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयले जनाएको छ ।

यस रोग नियन्त्रणका लागि सम्बन्धित निकायले औषधि र डाक्टरको व्यवस्था नगरेमा यहाँको जनजीवन अस्तव्यस्त हुने स्थानीय बासिन्दा बताउँछन् ।

रासस

Rising Nepal

28 April 2000

'Dog's liver for breakfast

BARDIYA, April 27 (RSS) - Uma Choudhari, a resident of Bhimmapur VDC ward No 8, Kailali along with her son, who were bitten by a rabid dog have eaten its liver in the belief that they would prevent them from being affected by rabies.

It was Uma's father-in-law who advised her to eat the dog's liver.

Both mother and son have been admitted to Bheri Zonal Hospital, Nepalgunj for treatment.

This is the first instance of someone eating a rabid dog's liver to stave off rabies.

कान्तिपुर

१४ बैशाख २०५७

रेबिज निको हुने अन्धविश्वासमा कुकुरको कलेजो खाइयो

बर्दिया, १५ बैशाख (रासस)- भिम्मापुर गाविस- ८ माइतमही कैलाली बस्ने उमा चौधरी र उनका छोरालाई बहुला कुकुरले टोकेपछि सोही कुकुरको कलेजो खाएमा रेबिज निको हुन्छ भन्ने विश्वासले उनीहरूले उक्त कुकुरको कलेजो खाएका छन्।

उमाका ससुराले कलेजो खान बहारी र नातिलाई सल्लाह दिएका थिए।

निज चौधरीका आमा-छोरालाई औषधि उपचारका लागि तत्कालै भेरी अञ्चल अस्पताल नेपालगन्जमा भर्ना गरिएको छ। बर्दियामा रेबिज निको हुन्छ भनेर बहुला कुकुरको कलेजो प्रयोग गरेको यो पहिलोपटक हो।

यो बच्चाको जीवन रेबीजबाट सुरक्षित छ त ? : नालपुर-८ मिश्राका धामी सोएनाल मटले कुकुरले टोकेको बच्चाको पिठ्युमा पित्तनको घाल टसाएर तन्त्रमन्त्र गरी विष भाई छल । मिश्रामा कुकुरले टोकेको अधिवंश मानिस गरी नै भाग्यक गराउँछन् ।

(तस्वीर : विजयप्रसाद मिश्र कान्तिपुर)

कान्तिपुर, १२ वैशाख २०२०

गोरखा पत्र २०५६-२१०

भुस्याहा कुकुरको बिगबिगीले रेबिज रोगको प्रकोप बढ्यो

उदयपुर समाचारदाता ०५६-२१०

गाइघाट, जेठ ९ गते। उदयपुरको त्रियुगा नगरपालिका क्षेत्रभित्र रेबिज रोग फैलिएको कुरा उदयपुर अस्पताल सूत्रले जनाएको छ।

अस्पतालमा कार्यरत डा. अरुणकुमार दासले दिएको जानकारीअनुसार अहिले प्रत्येक दिन एन्टि रेबिजको भ्याक्सिन लगाउन आउने रोगीहरूको संख्या दिनानुदिन बढिरहेको छ।

नगरपालिकामा भुस्याहा कुकुरहरूको विगबिगी बढेपछि यस प्रकारको रेबिज रोगको प्रकोप फैलिएको हो।

कुकुरले कुनै पति मानिसलाई टोकेको १० दिनभित्र सो कुकुरको आफै मृत्यु भएमा टोकाइ खाने मानिसले एन्टि रेबिज भ्याक्सिन १० दिनसम्म पेटको मध्येभागमा निरन्तर लगाई रहनुपर्ने कुरा डा. दाशले

बताउनुभएको छ।

वर्तमान अवस्थामा उदयपुर अस्पतालमा पर्याप्त मात्रामा एन्टिरेबिजको भ्याक्सिन मौजदात रहेको कुरा समेत अस्पताल सूत्रको दाबी रहेको छ। अहिले उदयपुर अस्पतालमा दैनिक करिब ५० जना रोगीले भ्याक्सिन लिइरहेको छन्।

नगरपालिका क्षेत्रभित्र फैलिएको रेबिज रोग सम्बन्धमा त्रियुगा नगरपालिकाका प्रमुख लालसेर राई भन्नुहुन्छ, "भुस्याहा कुकुरको टोकाईबाट यो रोग सर्ने भएकोले नगरपालिकाबाट पटक-पटक कुकुर मार्ने अभियान सञ्चालन गरेको अभियानलाई निरन्तरता दिइने कुरा व्यक्त गर्नुभयो।"

**Three die
R.V. of rabies**
29 AUG 2000

Salyan, Aug. 28 (RSS):
Three persons have died of rabies in Rampur village of Salyan district till Sunday. Two others from the village are undergoing treatment for rabies at the Khalanga Hospital over the last few days.

Those who died of rabies while undergoing treatment at Khalanga Hospital are identified as a 12-year-old son of Chandra Bahadur Pun, wife of Ratna Bahadur Dangi and Hiralal Thapa.

Three pigs, a horse and some ducks are also said to have died due to rabies.

Kalthmandu post

29 August 2000

Rabies claims 3

K.P. 29 AUG 2000
SALYAN, Aug 28 (RSS)

Three persons have died of rabies in Rampur village of Salyan district till Sunday. Two others from the village are undergoing treatment for rabies at the Khalanga hospital over the last few days.

Those who died of rabies while undergoing treatment at Khalanga hospital are identified as a 12-year-old son of Chandra Bahadur Pun, wife of Ratna Bahadur Dangi and Hiralal Thapa. Three pigs, a horse and some ducks are also said to have died due to rabies.

गोरखापत्र

१३ भाद्र २०२०

बहुला कुकुरको टोकाइबाट मृत्यु

सल्यान, भदौ १२ गते । सल्यान जिल्लाको रामपुर गाविसमा बहुला कुकुरको टोकाइबाट हिजोसम्म तीनजनाको मृत्यु भएको छ । मृत्यु हुनेहरूमा चन्द्रबहादुर पुनका १२ वर्षीय छोरा, रत्नबहादुर डाँगीकी पत्नी तथा हिरालाल थापा छन् । उनीहरूको खलंगा अस्पतालमा उपचार हुँदाहुँदै मृत्यु भएको थियो ।

सो गाविस क्षेत्रमा केही दिनयता बहुला कुकुरले पाँचजनालाई टोकेकोमा दुईजनाको हाल खलंगा अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ ।

बहुला कुकुरको टोकाइबाट तीनवटा बंगुर, एउटा घोडा र हाँस समेत मरेको जिविस सदस्य दानबहादुर के.सी.ले बताउनुभयो ।
रासस

**बहुला कुकुरले
दशजनालाई टोके**
का.पु. ०२६.४.२०

धनगढी, १ भदौ (कास)- कैलालीको सहजपुर गाविसका दुईवटा बडामा बिगत तीन दिनमा दुईवटा बहुला कुकुरले दशजनालाई टोकेको छ । बडा नम्बर ६ र ९ मा एउटा बहुला कुकुरले आइतबार एक जनालाई र सोमबार ६ जनालाई टोकेपछि गाउँलेहरू मिली उक्त कुकुर मारेका थिए ।

पुनः मंगलबार अर्को बहुलाहा कुकुर आई थप तीनजना माहिलालाई टोकेको सहजपुरका डवलबहादुर शाहले कान्तिपुरलाई बताए । कुकुरको टोकाइबाट पीडित बन्न पुगेकाहरू सेती अञ्चल अस्पतालमा उपचार गराइरहेका छन् ।

**बहुला कुकुरको टोकाइबाट
दुईको मृत्यु, आठ घाइते**
का.पु. ०२६.४.१०

सल्यान (खलंगा), ९ भदौ (कास)- रेविज रोग लागेको बहुला कुकुरको टोकाइबाट कालीमाटी रामपुर गाविस-७ निवासी दुई जनाको मृत्यु भएको छ । दुईमध्ये ५३ वर्षीया देवकुमारी डाँगीको सल्यान अस्पतालमा उपचार गराउँदा गराउँदै मृत्यु भएको थियो भने नाम बुल्ल नसकेको अर्का १३ वर्षीय एक बालकको गाउँमै मृत्यु भएको थियो । बहुला कुकुरले टोकेका ३ जना बिरामीहरूको जिल्ला अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ भने अन्य ५ जना बिरामीहरूलाई उपचारका लागि जिल्ला बाहिर लगिएको छ ।

सल्यान अस्पतालमा एन्टी-रेविज भ्याक्सिन नभएकाले भेरी अञ्चल अस्पताल नेपालगन्जबाट दश भाइल एण्टी-रेविज भ्याक्सिन ल्याई बिरामीहरूको उपचार गरिएको र अब ७ जना बिरामीहरूका लागि मात्र रेविजको औषधि अस्पतालमा मौज्जात रहेको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय सल्यानको हेल्थ असिस्टेण्ट तरेन्द्रकुमार महर्जनले कान्तिपुरलाई बताउनुभयो ।

रेविज रोगको प्रकोप फैलिएको र सल्यानको कालीमाटी क्षेत्रमा बहुला कुकुरको टोकाइबाट थुप्रै गाई, भैँसी र बाख्राको समेत मृत्यु भइसकेको छ ।

नगरपालिकाहरूबीच समन्वयको अभाव

उपत्यकामा भुस्याहा कुकुरको बिगबिगी

गोरखापत्र समाचारदाता

काठमाडौं, माघ २२ गते । काठमाडौं महानगरपालिकाले कुकुरको अनिवार्य दर्ता प्रक्रिया नराखेको र जनमानसमा पनि सो सम्बन्धी योष्येष्ट जानकारीको अभावले राजधानीमा भुस्याहा कुकुरहरूको संख्या दिन प्रतिदिन बढ्दै गइरहेको छ ।

लगभग छ महिनाअघि काठमाडौं महानगरपालिकाले भुस्याहा कुकुर नियन्त्रण समिति गठन गरेको र त्यसले लगभग चार महिनाको अवधिमा १३ हजार कुकुर मारेको भए तापनि अहिले सो समिति निष्क्रिय प्रायः रहेको छ ।

उपत्यकामा अहिले लगभग १० हजारको हाराहारीमा भुस्याहा कुकुरहरू भएको अनुमान सो समितिका संयोजक तथा कामनपा बडा नं ३ का बडाध्यक्ष दीपक केसीको छ । उहाँ काठमाडौं महानगरपालिका, भक्तपुर नगरपालिका र ललितपुर उपमहानगरपालिकाबीच आपसी सहयोग र सद्भाव पटबकै नभएका कारण भुस्याहा कुकुर नियन्त्रण हुन नसकेको समेत बताउनु हुन्छ । उहाँको भनाइ छ- सिंगो उपत्यकालाई एउटै प्याकेज बनाएर लैजाउनुपर्ने आवश्यक छ ।

दिन प्रतिदिन बढ्दै गइरहेको भुस्याहा कुकुरको कारण राती बिहान

तथा साँझमा हिंडुल गर्ने नगरवासीहरूलाई टोकेको कारण विनासितिमै सास्ती त पाउनु छ छ 'एन्टी रेविज भ्याक्सिन' समेत लगाउनु पर्ने बाध्यताले वार्षिक डेढ करोड रुपियाँ खेर गइरहेको छ । सो मध्ये हेबस्ट कम्पनीले मात्रै उपत्यकामा वार्षिक रु. ८१ लाखभन्दा बढीको उक्त भ्याक्सिन बिक्री बितरण गर्दै आएको जनाएको छ । काठमाडौं महानगरपालिकाले पनि प्रत्येक वर्ष जसो आँधी तूफान सरह संचालन गर्ने भुस्याहा कुकुर नियन्त्रण पनि प्रभावकारी नभएको कारण यसको संख्या केही समय घटेको देखिएता पनि विस्तारै बढ्दै गइरहेको कुरा श्री. केसी बताउनुहुन्छ ।

संयोजक के.सी.का अनुसार महानगरपालिकाले छ/सात हजार कुकुर नियन्त्रण गर्न मात्र २० लाख रुपियाँ खर्च गरेको छ । उहाँका अनुसार कुकुर पालन चाहने धनीहरूलाई कुकुर पालनसम्बन्धी चेतना दिई अनिवार्य दर्ता गराएर नगरपालिकाले आयस्रोतको बलियो आधार बनाउनुपर्ने आवश्यकता छ । यसै नभए उपत्यकाभरि कुकुरहरू मात्र हुनसक्ने सम्भावना व्यक्त गर्दै श्री. के.सीले कुकुर पालकहरूको यथार्थ

बिबरण मनपाले राख्ने र त्यस्ता पालकहरूले पनि यसको नियन्त्रण हुन्छ भन्नुभयो ।

अहिले राजधानीमा एकातिर यसरी भुस्याहा कुकुरको संख्या बढ्दै गइरहेको छ भने अर्कोतिर घरपालुवा कुकुरको मागलाई पूर्ति गर्न माउण्ट एभरेष्ट केनल क्लब र हिमालयन केनलक्लब अफ नेपाल संचालित छन् ।

राजधानीमा भुस्याहा कुकुर र घरपालुवा कुकुरको सुव्यवस्था नभएको हुँदा यसलाई व्यवस्थित गर्न यी क्लब संचालन गरिएको जनाइएको छ ।

माउण्ट एभरेष्टकेनल क्लबका अध्यक्ष सुरेश शाह भुस्याहा कुकुर बढ्नुको मुख्य कारण घरपालुवा भनिएका कुकुरलाई छाड्नु नै हो भन्नुहुन्छ । हिमालयन केनल क्लबका सचिव नीम केसी नेपालमा हाल १५/१६ जातका कुकुरहरूको माग बढेको बताउनुहुन्छ । उहाँ भन्नुहुन्छ- 'ग्रेट डेन' नामक कुकुरलाई ४० हजार रुपियाँ तिरेर पनि मानिसहरू लैजाउनु ।

सुरेश शाह कुकुर पनि किन्नुपर्दछ र ? यो बेचेर पनि पैसा कमाउन हुन्छ र ? भन्ने आम जनताको मानसिकतामा यसले परिवर्तन ल्याउने हुनाले यो व्यवसायप्रति मानिसहरू आकर्षित हुन थालेको र सबै किसिमका

मानिसले गच्छे अनुसारको कुकुर उक्त क्लबबाट किनेर लगेको बताउनुहुन्छ उहाँ धेरै मूल्य तिर्दैमा कुकुर राम्रो हुने र थोरै तिर्दैमा नराम्रो हुने भन्ने छैन भारतबाट ल्याउँदा महँगो पर्ने भएकोले धेरै पैसा लिने गरेको बताउनुहुन्छ ।

प्रचलन अनुरूप हामी ग्राहकसँग मूल्य लिन्छौं, त्यसपछि ग्राहक र हामीबीच सम्बन्ध स्थापित हुन्छ उपचार पनि गरिदिन्छौं उहाँ भन्नुहुन्छ । अहिले एभरेष्ट केनल क्लबसँग तीन हजार पाँचसय देखि ३३ हजार रुपियाँ मूल्यसम्मका विभिन्न कुकुरहरू किन्न पाइन्छ । तर, जापानिज स्पिच जात धेरैले मन पराउँछन्-उहाँ भन्नुहुन्छ ।

नीम के.सी पनि सबै तहको मानिसले कुकुर किनेको र त्यसरी किनिएका कुकुरहरू विशेष गरेर सुरक्षा र सोखका रूपमा प्रयोग हुने बताउनुहुन्छ । यी दुवै केनल क्लबमा अहिले कुकुरलाई आज्ञाकारी तालिम दिने व्यवस्था पनि गरिएको बताइन्छ ।

हामी भुस्याहा कुकुरलाई पनि ९ महिनामा नै आज्ञाकारी कुकुरको तालिम दिन सक्छौं सुरेश शाह बताउनुहुन्छ । श्री शाह २ महिनाको

उक्त तालिमका लागि लगभग सात हजार रुपियाँ असूल गर्ने पनि बताउनुहुन्छ ।

अहिलेसम्म हिमालयन केनल क्लबले लगभग एक हजार र माउण्ट एभरेष्ट केनल क्लबले दुईसय पचास जति त्यस्ता उन्नत जातका कुकुरहरू बिक्री बितरण गरेको थियो भएको छ ।

अध्यक्ष शाह भुस्याहा कुकुर बढ्नुका कारण स्रोतको पहिचान तथा नियन्त्रणको कार्यक्रम नभएकोले नै हो भन्नुहुन्छ ।

काठमाडौं महानगरपालिकासँग र ललितपुर उपमहानगरपालिका कसैसँग पनि प्रत्यक्ष रूपले संलग्न नभएका ती दुई क्लबका बारेमा संयोजक के.सी.को धारणा भने बेग्लै छ । उहाँ भन्नुहुन्छ- नगरपालिकाभित्र संचालन गरिएका यस्ता क्लबहरूलाई कुनै प्रावधान नराखी दिनु न्यायसंगत हुँदैन यी दुवै क्लब कसैसँग उत्तरदायी नै छैनन् तर किन नगरप्रमुखले स्वीकृत दिनुभयो ? उहाँ आश्चर्य व्यक्त गर्नुहुन्छ । नगरपालिकाभित्रको जनताको स्वास्थ्यको जिम्मा नगरपालिकाले लिनुपर्ने धारणा राख्दै श्री.के.सी. ती क्लबले कर तिर्नुपर्दैन ? आफै कमाएर आफै खाने ? भन्ने प्रश्न गर्नुहुन्छ ।

रेबिजका बिरामीलाई सरुवा रोग, अस्पतालमा शय्या छैन

कान्तिपुर समाचारदाता

काठमाडौं, ४ चैत- देशको सरुवा रोगामध्ये एकाग्र शुकुराज ट्राँपिकल तथा सरुवा रोग अस्पतालमा हाइड्रोफोविया (रेबिज) का रोगीहरूको लागि शय्या सुविधा उपलब्ध छैन। नेमनले जर्नालिस्ट एन्ड फुड हाईजिन सेन्टरद्वारा शुकुरार राजधानीमा आयोजित रेबिजसम्बन्धी गोष्ठीमा उक्त अस्पतालका निदेशक डा पिछवत्मार राजेन्द्रले हाइड्रोफोवियाका रोगीहरूको लागि शय्या सुविधा उपलब्ध नभएकोले यस्ता रोगीहरूलाई अक्सिजन रुममा राखिने बताउनुभयो।

सरकारी अस्पतालको तथ्याङ्कअनुसार देशमा वर्षेन २९ हजार व्यक्तिहरू रेबिज प्रतिरोगी सिधो लिने गरेका छन् भने रेबिजको कारणले करिब २ सय जनाको मृत्यु हुने गरेको छ। चिकित्सकहरू तिजी क्षेत्रबाट रेबिजको

उपचार गरउने रोगीहरूको संख्या यसमा समाकेन नगरेको बताउनुछन्।

गत वर्ष शुकुराज ट्राँपिकल सरुवा रोग अस्पतालमा रेबिजको उपचारको लागि आएका २ हजार २ सय ९६ रोगीमध्ये करिब ७३ प्रतिशत कक्करको टोकाइ, १३ प्रतिशत भेडा, बाख्रा, बिरालो, मुसा, म्यान्, बाघ, मलमाछि र चमेराको टोकाइको कारण उपचारको लागि पुगेका थिए। यस्तै अन्य ९३ प्रतिशत व्यक्तिहरू पशुको ब्यासको सम्पर्कमा आएकोले रेबिजको उपचार गरेका थिए। मुख्य विषाणु ब्याक्टोका कारणले हुने रेबिज रोगमा मानिसले मुखबाट फिज निकाल्ने, घुम्ने, हावा र उज्यालोदेखि डराउने हुन्छ। चिकित्सकहरूको अनुसार यसको रोगीले अत्याधिक आहार निकासी करउने गर्छन्, उनीहरूको घाँटीको सवै मासपेगी खुम्चिसकेको हुन्छ र पश्चात भाएजस्तो भिन्छ।

कक्करको टोकाइका कारण रेबिजको

उपचारको लागि अस्पतालमा राजधानीको सकेभन्दा बढी पुग्छन् अस्पतालका निदेशक राजेन्द्रका अनुसार राजधानीमा मात्र नभई मोफसलमा समेत भुम्याहा र घरपालुवा कक्करहरूको परिचार नियोजन गर्ने एवं रेबिज प्रतिरोगी सुई लगाउनु आवश्यक छ।

नागरण धिमिरे, डी.डी. जेजी र सिन्धु शमाद्वारा गरिएको अध्ययनअनुसार समग्र देशमा करिब १८ लाख ५० हजार कक्करहरू छन्। रेबिजप्रति जनावरले मान्छेलाई टोकेको कल संख्यामा करिब ९४ प्रतिशत कक्करले टोकेको संख्या हुने गर्छ। विष दिएर कक्कर मार्न कुरवा हो, यो तुरुन्त बन्द गर्नपर्छ। नागरण धिमिरेका अनुसार शल्यक्रियाको सहयोगले कक्करको जनसंख्या नियन्त्रण गर्न सकिन्छ।

रेबिज प्रतिरोगी नियोजको अधिकतम उपयोगले चीन जस्तै विशाल राष्ट्रमा वर्षेन करिब १ सय ५० वटा रेबिजको केसहरूमात्र पाइएको छ। रेबिज नियन्त्रण एकाइको डा. जे.एन. राईका अनुसार हाल देशमा भइरहेको रेबिज प्रतिरोगी सिधो बनाउने पद्धतिमा स्थिर आवश्यक छ। उहाँले भेडाको गिटोको सहयोगले रेबिज प्रतिरोगी सिधो बनाउने प्रविधिबाट टिम्पुक्कर प्रविधिमा जानु अत्यावश्यक रहेको बताउनुभयो।

पशुलाई मारेर रेविज नियन्त्रण गर्ने उपायलाई क्रूरताको संज्ञा

जितेन्द्रप्रसाद साह

काठमाडौं- विरालो, बाँदर र कुकुर आदि जनावरलाई मारेर रेविज नियन्त्रण गर्न खोज्ने चलनलाई चुनौती दिई पशु चिकित्सकहरूले यस्तो कार्यलाई क्रूरताको संज्ञा दिएका छन् । 'जनावरको प्रजनन क्षमतालाई रोक्ने प्रविधि छ, रेविज नियन्त्रणको सस्तो सुई छ तर रेविज नियन्त्रणको नाममा मार्ने क्रम चलि रहेको छ,' पशु उत्पादन महाशाखा प्रमुख तथा पशुपक्षीप्रति निर्दयता रोकवट समाजका कार्यकारीणी सदस्य डा. बडकिशोर शाह भन्नुहुन्छ । समाजको आह्वानमा विहीबार पशुपति क्षेत्रमा सञ्चालित रेविज रोग नियन्त्रण निःशुल्क खोप कार्यक्रममा बोल्दै उहाँले भन्नुभयो, 'मलाई जश्डिस भयो भने उपचार गराउने कि मलाई मार्ने, निःसन्देश रोगको निदान खोज्नुहुन्छ, त्यसैले रेविज नियन्त्रणको चिकित्सकीय प्रविधि अपनाउनुपर्छ, हत्याजस्तो अमानवीय कार्य गर्नुहुँदैन ।'

बातावरणीय सन्तुलनका लागि पनि यस्ता जनावरको 'फोहोरको राजधानी' काठमाडौंमा निकै आवश्यकता भएको समाजका अध्यक्ष एवं कार्यक्रमका सभापति डा. गोविन्द टण्डनको धारणा थियो । 'वान्ता र फोहोर आखिर यिनै जनावरले खाने हुन्', उहाँले भन्नुभयो, 'पोलियो भएको

मानिसलाई पनि मार्दा भइगयो नि, सुई किन लगाएको ?' राष्ट्रिय खोरेत रोग नियन्त्रण

अपनाएर पनि सुई बनाउन सकिन्छ, यतातिर कसैको ध्यान गएको छैन ।'

शाखाका डा. ज्ञानेन्द्रनाथ गगोलेले भन्नुभयो, 'नेपालमा भेडाको गिदीको उपयोग गरी रेविजविरुद्धको सुई बनाइन्छ, यसमा हजारौं निम्नका भेडाको ज्यान जान्छ, यो पनि नदेखिने जघन्य अपराध हो' डा. टण्डनले कान्तिपुरसँग भन्नुभयो, 'टिस्युकल्चर जस्तो सजिलो प्रविधि

नेपाल भेटनरी एसोसिएसन महासंघका महासचिव डा. नारायणप्रसाद घिमिरेले तीन महिनाको उमेरमा जनावरलाई एक पटक यो सुई दिनुपर्ने र प्रत्येक ६ महिनामा दोहोर्नुपर्ने जानकारी गराउनुभयो । समाजका महासचिव डा. श्रीराम अधिकारीका अनुसार

कार्यक्रममा १८ वटा विरालो, ३ सय १९ वटा कुकुर र एउटा बाँदरलाई रेविजविरुद्ध सुई लगाइयो । जिविस सभापति खानुकुमार श्रेष्ठले कार्यक्रमको उद्घाटन गर्नुभएको थियो ।

उक्त समाजको तत्वावधानमा २०५४ माघ ३ गते आयोजित 'पशुपक्षीप्रति निर्दयताका विविध रूप एवं रोकवटका लागि सुभावहरू' विषयक गोष्ठीमा पारित प्रस्तावहरूको पर्चा पनि बाँडिएको थियो ।

२३ बुँदे उक्त प्रस्तावमा पशुपक्षीप्रति निर्दयता रोकवटसम्बन्धी ऐन-कानूनको तर्जुमा र त्यसको टोस कार्यान्वयन, नगरपालिकाहरूद्वारा सडक कुकुर मार्ने अभियानलाई पीडादायक तरिका नअपनाउन अनुरोध गर्ने र सकेसम्म तिनको जनसंख्या नियन्त्रण गर्ने व्यवस्था र एकादशी, पुर्णिमा, औसीजस्ता धार्मिक महत्वका तिथिमा काटमार तथा हिंसा गर्न नदिने राष्ट्रव्यापी व्यवस्थाको सरकारसँग माग गरिएको छ ।

महानगरपालिका- ८ का वडाध्यक्ष नरोत्तम वैद्य र जिल्ला पशुसेवा कार्यालयको सौजन्यमा भएको उक्त कार्यक्रममा जिल्ला पशु कार्यालयका प्रमुख डा. श्रीवत्समान मल्ल, डा. नवीन घिमिरे, आर्वाञ्जक संस्थाका उपमहासचिव गणेशप्रसाद पन्त र जिल्ला पशुसेवाका प्राविधिकहरूको सहभागिता थियो ।

Kath maude post, 31 August 2000

Animal rights save street dogs

K.P. 31 Aug 2000

MADRID, Spain, Aug 30

(AP) - Beatriz Menchen apologizes for her silver minivan, its seats chewed down to their metal frames, hair everywhere and dog poop in the cargo area.

"You get used to it," she says. "I don't usually take people."

Six times a year, Menchen, a 30-year-old Madrid native, packs the van with 20 dogs and drives through five European countries, delivering them to new owners in Germany, Belgium and Austria. She hopes they will get better care than they saw from their Spanish masters who set them loose on the streets.

Spaniards abandoned 100,000 cats and 96,000 dogs last year - most of them during summer vacation months, according to a report this month by the Purina Foundation, a Barcelona-based animal rights advocacy group financed by the St. Louis-based pet food company Ralston Purina.

That's more than any other country in western Europe, according to the foundation's director, Maria Dolores Torner, and it's 17,000 more animals than Spaniards abandoned the previous year.

Every July and August, thousands of Spaniards flee sweltering cities for beach vacations. Many push their pets into the streets to fend for themselves.

Other western European countries have stray pet problems, too. About 100,000 are abandoned every year in France, and tens of thousands of pets are set loose in Italy every summer in spite of an annual "Don't Abandon" advertising campaign by animal rights groups.

Even in Germany, one of the countries where Menchen takes Spanish strays, abandoned pets become a nuisance around vacation time.

"When people come in

wearing their holiday clothes and claiming to have found a stray dog, then we are always suspicious," said Carola Ruff, a spokesman for the Berlin Animal House, the city's only cat and dog home.

Ruff said the pound had 188

Abandoned dogs, some still wearing their original collars, outnumber people on the streets during the early afternoon siesta.

The pound, which is nearly empty for most of the year, fills to capacity within a few days at the beginning of August each year.

Beatriz Menchen holds puppies at the pound in Madrid, Spain, Aug. 3. Menchen packs some 20 dogs in her van six times a year and drives to five European countries to deliver them to new owners she hopes will take better care of them than their Spanish masters.

AP/RSS Photo

animals by the third week of August, 38 more than usual.

In the Madrid suburb of Parla, a working class district where there is a pound but no dog catchers, the stray pet problem is particularly acute.

During a journalist's recent visit, dozens of barking dogs pressed their noses against cage bars while thousands of flies buzzed about, attracted by overflowing sewers.

"People in Spain don't

consider owning a pet a long-term commitment," said Maria Sanz, director of the National Association for the Defense of Animals. "They'll buy a puppy in September, abandon it in August, and they'll buy another puppy when they get back from vacation."

Sanz said animal rights groups are fighting an uphill battle.

"It's hard to get attention for the plight of household pets in a country that glorifies the stabbing of bulls with swords," Sanz said. "People in the countryside get angry if you tell them not to hit their dog, so how can they be convinced not to abandon?"

Compounding the problem, most Spaniards are repulsed by the idea of neutering pets, so abandoned animals mate and produce more strays.

In Madrid, city hall has increased the number of vacuum cleaners on wheels to patrol streets that have become minefields of dog manure. However, dog production continues to outpace the machines.

Confronted with so many abandoned pets and apathy at home, animal rights advocates look abroad for help easing the burden.

Several international greyhound rescue groups operate in Spain, and a handful of people like Menchen take abandoned pets to other countries by the carload. But their efforts barely make a dent - most animals that wind up in Spain's approximately 350 pounds are euthanized after 15 days.

"The problem in Spain is that there are more pets than there are people willing to adopt them," said Menchen, who has adopted eight dogs and six cats with her husband. "So I will keep rescuing them."

Kathmandu Post
June 4, 2006

Thais launch 'Dog-Love'

K.P. tours June 4, 2006

BANGKOK, June 3 (AFP) - A Thai travel guide has set up a special tour scheme to bolster human-dog relations between owners and pets having difficulty making quality time for each other, reports said on Saturday.

Travel guide Pimon Turongkinaon has organized "Dog-Love" trips to "enhance human-dog relationships ... to benefit both the dogs and their owners," the *Nation* daily said Saturday.

On the trips, which usually go to the southern resort of Cha-am, dogs and owners who have not been bonding adequately get a chance to relax together and learn more about each other, Pimon told the newspaper.

Vets come along on the trips and provide owners with tips about how to treat their dogs and how to make the animals more cheerful and sociable.

"Most owners feel there have been decided improvements in their dogs' behaviour" after the human-canine getaways, the *Nation* noted.

Speaking about her dog, Moddam, with whom she had gone on a Pimon trip, owner Suwanit Kanjanakom said: "To me Moddam is more than a pet or a companion. "He is like a son to me, so if he is happy so am I." Most of the trips last for two or three days.

गोपालिपुत्र २९ वैशाख २०६६

देशभरका कुकुरहरूलाई रक्तदान गर्न आह्वान

वैकल्य- थाइल्यान्डको राजधानीस्थित एउटा पशु अस्पतालले कुकुरहरूका लागि रक्तसंचार सेवा सुरु गरेको छ। दुर्घटनामा परेका वा रक्त अल्पताको समस्या भएका कुकुरहरूलाई आकस्मिक उपचार तथा आवश्यक रगत उपलब्ध गराउने उद्देश्यले सुरु गरेको यो सेवा थाइल्यान्डमै पहिलो हो।

उक्त पशु अस्पतालका प्रमुख डा. बोदिन तिराघाटले

समाचार! कुकुरहरूको रक्त संकलन तथा आपूर्तिको लागि आवश्यक उपकरणहरूको व्यवस्था

भइसकेकोले आगामी महिनादेखि देशव्यापी रूपमा यो काम अभियानको रूपमा सुरु गरिने बताउनुभयो। उहाँले भविष्यमा आफैलाई पनि समस्यामा सहयोग प्राप्त हुने कारणले आफ्नो घरमा पालिएका स्वस्थ कुकुरहरूलाई रक्तदान गराइदिन समस्त कुकुर मानिकहरूलाई आह्वान पनि गर्नुभएको छ।

उहाँले विगत धेरै वर्षयता कुकुरको रगतको माग बढेकोले अस्पतालले त्यसको संकलन र आपूर्तिको लागि आवश्यक उपकरण र तालिम प्राप्त जनशक्तिको व्यवस्था गरेको पनि बताउनुभएको छ।

कान्तिपुर, १८ जागुन, २०४६

थकल्याण्डमा मंगलवार आयोजित दुगा दौड प्रतियोगितामा सहभागी यो कुकुर स्वचालित दुगा कुदाएर आफ्नो असाधारण प्रतिभा प्रदर्शन गर्दैछ ।
(तस्वीर : एफपी रासस)

Katmandu Post 4 Jan 2000

Cheyyenne, a Staffordshire terrier is kept behind a fence 2 June, in the "Animals protection society" (SPA) of Saintes, southwestern France.
AFP/RSS Photo

काठमाडौं २०२६ ६.१६

भैंसीको दूध खाने पचासी जनालाई रेविज

अमरगढी (डडेलधुरा), १६ असोज
(कास)- जिल्ला सदरमुकामभन्दा ८०
किलोमिटर टाढा जोगबुडा गाविस- ४
चौडनी गार्डमा रहेका भैंसीलाई
भुस्याहा स्यालले टोक्दा उक्त भैंसीको दूध
खाने ८५ जनालाई रेविज रोग लागेको
जनाइएको छ ।

असोज ९ गते उक्त खबर जिल्ला
अस्पताल डडेलधुरालाई जानकारी गराएपछि
रोग नियन्त्रण महाराष्ट्र काठमाडौंबाट २
सय ५० माइल भ्याक्सिन ल्याई
चिकित्सक टोलीले उपचार गर्दा रोग
नियन्त्रण भएको जिल्ला अस्पताल डडेलधुराले
जनाएको छ ।

११/१०/१७

२०२६.६.१९

Radiing NEPAL 4th OCT. 2000

डडेलधुरा रेविजसुक्त

काठमाडौं, असोज १८ गते । स्वास्थ्य सेवा विभाग, इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाले डडेलधुरा जिल्लाको कुनै पनि गाउँमा हालसम्म कसैलाई पनि रेविज रोग नलागेको स्पष्ट गरेको छ ।

सो जिल्लाको जोगबुढा गाविस वडा नं. ४ सादनी गाउँमा गाउँमा भैसीको दूध खाने ८५ जनालाई रेविज रोग लागेको भनी एक दैनिकमा प्रकाशित समाचारको खण्डन गर्दै महाशाखाका निर्देशक डा. महेन्द्रबहादुर विष्टले गत साउन २३ गते एउटा बहुराएको जंगली स्थलले घर पालुवा जनावरहरूलाई आक्रमण गरी घाइते बनाएको र यही असोजको पहिलो साता एक गाई, एक भैसी, एक कुकुर र दुई खसीमा रेविज देखा परेको भने स्वीकारनुभयो ।

रेविज लागेको भैसीको काँचो दूध पिउने र खसीका मासु खाने जम्मा ११२ जनालाई महाशाखाका जुनोतिक रोग नियन्त्रण सहायक लटनारायण शाह र जोगबुढा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रबाट गएका स्वास्थ्यकर्मीहरूको टोलीले रेविजविरुद्धको खोप लगाएको र उनीहरू सबै स्वस्थ भइसकेको बताइएको छ ।

नेपालमा प्रतिवर्ष करिब एकसय जना मानिस रेविज रोगबाट मर्ने गरेको, करिब २० हजार मानिस कुकुर, स्थाल र बाँदरको टोकाइबाट पीडित हुने गरेको तथा महाशाखाबाट प्रतिवर्ष अधिराज्यका विभिन्न स्वास्थ्य केन्द्र र अस्पतालहरूलाई छ लाख एम. एल. रेविजविरुद्धको खोप बितरण गर्ने गरिएको पनि बताइएको छ । रासस,

News on contraction of rabies refuted

Kathmandu, Oct. 3 (RSS):
The Department of Health Service, Epidemiology and Disease Control division has refuted a recent news report about some 85 persons contracting rabies in Sadni Village, Jogbhadra VDC-4, Dadeldhura after consuming buffalo milk.

Officiating Director General of the Department and Director of the Division Mahendra Bahadur Bista made it clear that nobody in the village has been afflicted with this malady to date.

According to the division, the malady was seen in a cow, a buffalo, a dog and two goats after a wild fox believed to be rabid had indiscriminately attacked and injured a number of domestic animals such on August 7.

A medical team comprising zoonotic disease control assistant at the division Lata Narayan Shaha along with health workers from Jogbudha Primary Health Centre administered anti rabies vaccines to 112 persons who consume non-pasturised milk from buffaloes and ate the goat meat. All are in good health, it is learnt.

Some 100 people die of rabies every year in Nepal after being bitten by dogs, foxes and monkeys.

The division distributes about 600,000 anti rabies vaccines a year through different health centres and hospitals.

Kathmandu Post

Rabies report refuted

KATHMANDU, Oct 3 (RSS)-
The Department of Health Service, Epidemiology and Disease Control Division has refuted a recent news report about some 85 persons contracting rabies in Sadni village, Jogbhadra VDC-4, Dadeldhura after consuming buffalo milk.

Officiating Director General of the Department and Director of the Division Mahendra Bahadur Bista made it clear that nobody in the village has been afflicted with this malady to date.

According to the division, the malady was seen in a cow, a buffalo, a dog and two goats after a wild fox believed to be rabid had indiscriminately attacked and injured a number of domestic animals on August 7.

काठमाडौं २०७६ ६९

निश्चित मृत्यु हुने रोग रेबिज

का.प. ०२६.६९

चिकित्साशास्त्रको २१ औं शताब्दीसम्मको लामो इतिहासमा अझै पनि कतिपय रोगहरूको रोकथाम मात्र हुन्छ तथा रोग लागिसकेपछि औषधि नै छैन, मृत्यु अवश्यभावी छ। रेबिज पनि यस्तो समूहमा पर्छ।

रेबिजलाई हाइड्रोफोबिया पनि भन्दछन्। यो जनावरबाट मानिसमा सर्ने (जुनोटिक) रोग हो। यसले भाइरसमाफत केन्द्रीय स्नायु प्रणालीमा असर गर्छ र खासगरेर कुकुर, ब्वांसो, बाँदर, विरालो आदिका टोकाइबाट सङ्ग। यस रोगमा लामो इन्क्युबेसन पिरियड (रोगको किटाणु प्रवेशपछि रोगको लक्षण देखापर्नेसम्मको अवधि) हुन्छ तथा विरामी हुने अवधि छोटो हुन्छ। रोगको लक्षण देखापरेपछि जितिसुकै सघन उपचार गरे पनि वचाउन सकिँदैन र सामान्यतया ३ देखि ७ दिनभित्रमा रोगीको मृत्यु हुन्छ।

रेबिज रोग विश्वव्यापीरूपमा फैलिए तापनि कतिपय युरोपियन देशहरू रेबिज रोगमुक्त छन् र कतिपय रेबिज रोगबाट अझै पनि इन्डेमिक समस्याको रूपमा रहेको छ। हाल संसारका १ सय ९१ देशमध्ये ८७ देशमा यो रोग पाइएको छ। रेबिज रोगबाट अझै पनि एसियामा ३० हजार, अफ्रिकामा ५ हजार र अमेरिकामा ३ सय व्यक्ति वर्षेनी मर्छन् तथा १ करोड मानिसलाई कुकुरले टोकेको खोप दिनुपरेको तथ्य छ। नेपालमा वर्षेनी १ सय जना रेबिज रोगबाट मरेको र कयौं हजारलाई खोप दिनुपरेको छ।

कारक तत्व-

यो लाइसेभाइरस टाइपको आर. एन. ए. भाइरस हो। यसले मानिस र जनावरलाई रेबिज रोग लगाउँछ। यो भाइरसपीडित जनावरको न्यालबाट बाहिर निस्कन्छ। यसको इन्क्युबेसन पिरियड २० देखि ६० दिन हुन्छ। रेबिज ३ किसिमको हुन्छ, शहरी क्षेत्रको रेबिज, जंगली रेबिज र चमेराको रेबिज। १९ प्रतिशत मानिसमा लाग्ने रेबिज कुकुरको टोकाइबाट हुन्छ। जंगली रेबिज भएको जनावरले कुकुरलाई टोक्छ अनि कुकुरले मात्तै

डा. विष्णुप्रसाद पण्डित

घरपालुवा जनावरहरू तथा मानिसलाई साङ्ग। एउटा कुकुर ४० किलोमिटर टाढासम्मको रोगको स्रोत हुनसक्छ। जंगली रेबिज जंगली जनावरहरू- फ्याउरो, चितुवा, बाँदर आदिमा पाइन्छ र आर्कस्मिकरूपले कुकुरलाई टोक्छ तथा कुकुरले गाउँ, वस्ती, शहरका जनावरहरूलाई रोग साङ्ग। त्याटिन अमेरिकामा, ब्राजिल, मेनेजुला, मेक्सिको आदि देशहरूमा चमेराले रेबिज रोगको स्रोत र भेक्टरको काम गर्दछ।

रोग सर्ने तरिका-

(क) जनावरको टोकाइबाट- नेपालमा प्रायः सबै रेबिज रोग कुकुरको टोकाइबाट भएका छन्। रोग संक्रमण गर्नका लागि कुकुरको टोकाइको अवधिमा कुकुरको घुक्रमा रेबिजको भाइरस मौजूदा हुनुपर्छ। कुकुरबाहेक विरालो, बाँदर, घोडा, भेडा र बोकामा टोकाइबाट रेबिज हुन सक्छ।

(ख) चाटेर- कुकुरको धेरैजसो मानिसलाई चाट्ने बानी हुन्छ। छाना वा म्युकोजामा कुकुरले चाट्दा भाइरस सर्न सक्छ। (ग) हावाबाट- केही जंगली जनावर वा प्रयोगशालामा काम गर्ने व्यक्तिहरूमा एरोसलबाट सर्नेको पाइन्छ।

(घ) मानिसबाट- रेबिज भएको व्यक्तिले अर्कोलाई टोकेमा रोग सर्न सक्छ।

इन्क्युबेसन पिरियड-

बहुला जनावरले टोकेपछि रोग विभिन्न अवधिमा लाग्न सक्छ। यो ४ दिनदेखि निकै वर्षसम्म पछि पनि लाग्न सक्छ। रोग भाइरसको मात्रा, टोकाइको ठाउँ, घाउको संख्या, घाउको आकार कपडाबाट सुरक्षा, टोकेपछि तुरुन्तै घाउको उपचार, एन्टिरेबिज भ्याक्सिनमा भर पर्छ।

हाइड्रोफोबिया-

मानिसलाई लागेको रोगलाई हाइड्रोफोबिया भन्दछन्। रोगी पानीदेखि डराउँछ, पानी गिल्ल सक्दैन, सुरुमा टाउको दुख्ने, जीउ दुख्ने, घाँटी दुख्ने, अलि-अलि ज्वरो आउने, टोकेको ठाउँमा फन्कमाउने हुन्छ। सुरुमा केन्द्रीय स्नायु प्रणालीमा लक्षणहरू देखापर्दछन्। अनि मात्र अरू ठाउँका नसाहरू उत्तेजना र मानसिक असन्तुलन

देखा पर्छ। मानसिक असन्तुलनमा डर लाग्ने, रिस उठ्ने, चञ्चल हुने अन्त्यमा नैराश्य र शिथिल हुन्छ।

रोकथाम-

रोग लागिसकेपछि मृत्यु निश्चित छ। उपचार छैन तर रोकथाम गर्न सकिन्छ। बहुला कुकुरले टोकेमा निम्न लिखित ध्यान पुर्‍याउनुपर्छ-

घाउको स्थानीय उपचार- सबभन्दा पहिले टोकेवित्तिकै साधुन पानीले घाउ सफा गर्ने। एन्टिसेप्टिक लगाउने- साधुन पानीले धोए पनि कार्बोलिक एसिड, नाइट्रिक एसिड, डेटोल, बेटाडिनले टोकेको घाउ सफा गर्ने। घाउ नसिलाउने- बहुला जनावरले टोकेको घाउ सिलाउनु हुँदैन। सिलाउनु परेमा ४८ देखि ७२ घण्टामा सिलाउने। तुरुन्त सिलाउंदा रेबिजभित्र तन्तुमा प्रवेश गर्न सक्छ। एन्टिरेबिज सेरम- उपलब्ध भएमा लगाउने। एन्टिरेबिज भ्याक्सिन- तुरुन्त लगाउने साथै टिटानस टक्साइड र घाउको उपचारका लागि एन्टिबायोटिक दिनुपर्छ।

निम्न लिखित अवस्थामा सुइ लगाउनुपर्छ-

कुकुर वा गाई, भैसी, खसी, बोकामा बहुलाएमा वा १० दिनभित्र मरेमा। यदि कुकुर, विरालो, मुसो, छुचुन्दो, बाँदर टोकेर भागेमा र चिन्न नसकिएमा। धाहा नपाइएको टोकाइमा केले टोकेको केले टोकेको? प्रयोगशाला परीक्षणमा 'नेगी बोडी' पाइएमा। जुनसुकै जंगली जनावरले टोकेमा। बहुला जनावरको दूध वा मासु काँचै खाएमा। (पकाएपछि भाइरस मर्छ) केही गरी भुँस्किएर काँचै खाएमा, गोबर गहुँन प्रयोग गरेमा, न्यालबाट सङ्ग। बहुला मानिसले अर्को मानिसलाई टोकेमा।

खोप तीन किसिममा बर्गीकरण गरिएका छन्-

टोक्सिकेपछि रोकथाम, टोक्सुभन्दा पहिले रोकथाम र पहिले खोप लगाइसकेका व्यक्तिको रोकथाम।

घाउलाई पनि तीन समूहमा विभाजन गरिन्छ-

'क' बर्ग (अलिकति खतरा)- रगत निकाली चिथरेको घाउ, नउमालेको दूध खाएमा, काँचो मासु खाएमा, कुकुरले गाई, बाख्रा जनावरलाई चाटेमा। 'ख' बर्ग (सामान्य खतरा)- ताजा घाउमा न्याल परेको, टोकेको रगत निकालिएको घाउ, पाँचवटाभन्दा कम संख्यामा घाउ, घाँटीभन्दा तलका घाउहरू। 'ग' बर्ग (धेरै खतरा)- घाँटीभन्दा माथि टोकेका घाउहरू अर्थात् मुख, गाला, निधार, टाउकेभन्दा जति नजिक छ उति खतरा हुन्छ। जंगली जनावरले टोकेको तथा धेरै गहिरो र ठूलो घाउ।

शंकास्पद जनावरले टोकेमा खोप दिइन्छ। यसको मुख्य उद्देश्य रेबिजको भाइरस केन्द्रीय स्नायु प्रणालीमा पुग्नुभन्दा पहिले खतम गर्नु हो। आजकल एअरभिवाहेक एन्टिरेबिज सेरम पनि घाउमा दिइन्छ र घाउको उपचार गरिन्छ।

पेशागत हिसाबले प्रयोगशालामा काम गर्ने, पशु चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मीहरू, जंगली शिकारीहरू, वनरक्षकहरू आदिलाई रेबिज रोकथामका लागि पहिले नै ३ वटा सुइ दिनुपर्छ।

६ महिनासम्म त एकपटक सुइ लगाएपछि काम लाग्छ तर खोप लगाएपछि पनि पुनः टोकेमा ३ वटा सुइ दिनुपर्छ।

रेबिज खोपहरू ३ किसिमका हुन्छन्-

(१) स्नायु तन्तुका खोपहरू- सिप्रेन खोप, सफ्लिड माउसब्रेन खोप।

(२) एभियन इम्ब्रियो भ्याक्सिन- इन्फ्लिभ चिकेन इम्ब्रियो खोप, इनएक्टिभेटेड चिकेन इम्ब्रियो खोप।

(३) ह्युमेन डिप्लोइडक मेस खोप- न्याविपुर र भेरोन्याव।

आजकल मेल कल्चर भ्याक्सिन ०, ३, ७, १४, २८ र ९० दिनमा दिइन्छ र रोकथामका लागि ०, ७ र २९ दिनमा दिइन्छ। रेबिज रोकथामयोग्य हो र यसको रोकथामका लागि पाल्नु कुकुरलाई खोप दिनुपर्छ र भुस्याहा कुकुरलाई मान्नुपर्छ। शंकास्पद जनावरको तुरुन्त उपचार गर्नुपर्छ। त्यस्तो जनावरको दूध र मासु खानु, खुवाउनु हुँदैन।

(डा. पण्डित वरिष्ठ कन्सल्टेन्ट पेडियाट्रिसियन हुनुहुन्छ।)

रेबिजबारे ध्यानाकर्षण

सन्पादकज्यू

कात्तिक ९ गतेको कान्तिपुरमा प्रकाशित 'निश्चित मृत्यु हुने रोग रेबिज' लेखमा रहेका विभिन्न भ्रामक तथा अस्पष्टताप्रति ध्यानाकर्षण गर्न चाहन्छु।

विश्वमा रेबिज रोगको भ्याले अबधि (विषाणु प्रवेश गरेपछि रोगको लक्षण देखापर्ने अबधि) ५ दिनदेखि ११ वर्षसम्म पाइएको छ भने नेपालमा १२ दिनदेखि २ वर्षसम्म पाइएको छ। नेपालमा रेबिज रोगको लक्षण देखापरेको २ देखि ८ दिनभित्र मानिसको मृत्यु भएको पाइएको छ। नेपालमा बर्षेनि २० हजार मानिसले रेबिज विरूद्धको खोप लगाउने गरेको पाइएको छ भने करिब १०० जनाको यस रोगद्वारा मृत्यु हुने अनुमान गर्न सकिन्छ।

कारक तत्त्व सम्वन्धमा यो रोग इन्डोभिरिडे विषाणु परिवारको लिस्सा बर्ग अन्तर्गतको रेबिज भाइरसले गर्दा लाग्छ। रेबिज रोगको किसिम होइन कि चक्र शहरी र जंगली गरी २ किसिमको हुन्छ।

नेपालमा १० वर्षको तथ्यांक हेर्दा (सन् १९९१ देखि २०००) मानिसमा रेबिज ९५ प्रतिशत कुकुरको टोकाइबाट र अरू ५ प्रतिशत बिरालो, स्याल, न्याउरीमुसा आदिको टोकाइबाट भएको पाइएको छ। घाउको स्थानीय उपचारमा एसिडको प्रयोग नगर्नु नै उत्तम हुन्छ। घाउ ठूलो भई सिलाउनुपरेमा पछि सिलाउनुभन्दा घाउबाट स्रावहरू बग्न मिल्ने गरी न्यूनतम मात्रामा सिलाउनु राम्रो हुन्छ।

मुसा र छुचुन्द्राले टाँकेको खण्डमा रेबिजविरूद्ध खोप लिनु साधारणतया पर्दैन। यसले टोक्दा च्याट बाइट फिबर हुन सक्छ। ६ महिनाभित्र टिटानसको सुई लिएको छैन भने लगाउनुपर्छ। समुदायमा (पशुपति, स्वयम्भू) बसेका बाँदरले एकैपटक धेरैजनालाई नटाँकेको खण्डमा पनि रेबिजविरूद्ध सुई लगाउनु पर्दैन। गोबर, गहुँतको प्रयोगले यो रोग सार्ने सम्भावना धेरै कम छ। दूध तथा मासु काँचै धेरै मात्रामा खाएको अवस्थामा मात्र रेबिजविरूद्ध सुई लिनुपर्छ। घाउको जोखिमता र बर्गीकरण पनि त्यति स्पष्ट देखिँदैन।

रेबिज रोगको किसिम लाटो र उत्तेजक गरी दुई किसिमकी छ। रेबिजका खोपहरूमा एउटा स्नायु तन्तुहरूबाट बनाइएको (पेटमा दिने) र अर्को विभिन्न कोष तथा तन्तुहरूबाट बनाइएको (मासु तथा पाखुरामा दिने) गरी दुई किसिमको छ। प्युरिफाइड चिकेन एम्ब्रियो फाइब्रोब्लास्ट सेल कल्चर भ्याक्सिन र डक एम्ब्रियो प्युरिफाइड सेल कल्चर भ्याक्सिन गरी दुई किसिमका एभियन एम्ब्रियो खोपहरू छन्। तसर्थ कुनै पनि जनावरले टाँकेको खण्डमा रेबिज रोग विशेषज्ञ वा चिकित्सकको सल्लाह लिनु अत्यावश्यक छ।

- डा. जितेन्द्रमान श्रेष्ठ

जूनोटिक रोग नियन्त्रण अधिकृत

इपिडेमियोलजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखा

स्वास्थ्यसेवा विभाग, टेकु, काठमाडौं

Kathmandu Post, 6 NOV 2000

Four die of rabies

Post Report

JAJARKOT, Nov 5 - Four people of Lahan and Mulipokhara villages in Lahan VDC have died of rabies after they were bitten by mad dogs.

Rabid dogs have been biting people over the last three weeks. They have bitten six people and about five dozen domestic animals of three villages so far, according to a student who had arrived at Khalanga for his treatment instead of depending on local medicinal herbs after he was bitten by a mad dog.

It may be recalled that two women and a dozen livestock had died of rabies in the same VDC and the neighbouring Dandagaon VDC last year after being bitten by mad dogs.

कान्तिपुर, ३० मंसिर २०५८

एसियामा रेबिजको आतंक

एसियाली राष्ट्रहरूमा गरिएको एक अध्ययनबाट के संकेत पाइएको छ भने मानिसको सबैभन्दा राम्रो साथी नै उसको सबैभन्दा खतरनाक हतियार हो। भारतको पञ्जाब कृषि विश्वविद्यालयको पशु चिकित्सा विज्ञानको प्रोफेसर डा. ए.पी. मल्होत्राको अध्ययनअनुसार भारतमा प्रत्येक वर्ष तीस लाख मानिसलाई कुकुरले टाँक्दछ र यसमध्ये तीस हजार मानिसहरू रेबिज लागेर मर्दछन्। विश्वभरिमा रेबिजको कारणले जति मानिसहरू मर्दछन् त्यसमध्ये सत्तरी प्रतिशत मानिसहरू भारतीय हुन्छन्। भारतको तुलनामा चीनमा प्रत्येक वर्ष रेबिजका कारण एक हजार मानिस मर्दछन् भने ब्रिटेनमा कुकुरले टोकेर एकजना मानिस पनि मर्दैनन्। यस्तो हुनुको कारण मानिसहरूलाई रेबिजका वारेमा कुनै ज्ञान नहुनु हो।

अज्ञानताका कारणले नै धेरै मानिसहरू यस भयानक रोगबाट ग्रसित हुन्छन्। आजभोलि विश्वभरिमा रेबिज रोगमा कमी आएको छ र त्यही कारणले भारतीय मुलुकमा यसको सुईको उपलब्धतामा गम्भीर असर

परिरहेको छ। हाल रेबिजको दुई प्रकारको सुई उपलब्ध छ। पहिलो जसलाई नर्वे वे भ्याक्सिन भनिन्छ यो सुई सस्तो छ तर यसबाट एलजी हुन्छ र कसैकसैलाई प्यारालाइसिस पनि हुने सम्भावना हुन्छ। अर्को प्रकारको सुई हो टिस्युकल्चर, यो सुई सुरक्षित छ र यसलाई कुकुरले टोकेको चौबीस घण्टाभित्र लगाउनुपर्दछ, किनाकि रेबिजलाई निष्क्रियबाट सक्रिय हुनका लागि दुई दिनदेखि दुई वर्ष लाग्दछ।

यो सुई सुरक्षित भए पनि धेरै महँगो छ जसका कारणले सबै मानिसहरूले यसको प्रयोग गर्न सक्दैनन्। कुकुरले टोकेको तुरुन्तैपछि घाउलाई सफा पानी र साबुनले धुनुपर्दछ। यसो गर्नाले रेबिजको डर तीस प्रतिशतसम्म घट्दछ। तपाईंलाई टोकेको कुकुरलाई सुई लगाएको भए पनि लापरवाही नगर्नुहोस्। अध्ययनद्वारा यो थाहा हुन आएको छ— कुकुरलाई लगाउने सुई पचास प्रतिशत मात्र सफल हुन्छ। डाक्टरहरूको सल्लाह छ— यदि कुकुरले मासुमा दाँत गाडेको छ र मासु फुटेको छ भने रेबिजको सुई लगाउन आवश्यक हुन्छ।